

Додаток
до наказу ДДУВС
від 05.06 2024 № 357

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
30.05.24 протокол № 19

Введено в дію наказом
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
05.06.24 № 357

ПОЛОЖЕННЯ **про запобігання та протидію булінгу (цькування) в** **Дніпровському державному університеті внутрішніх справ**

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Положення про запобігання та протидію булінгу (цькування) регламентує організацію роботи щодо запобігання та протидії, порядку реагування на випадки булінгу (цькування) (далі - Положення) в Дніпровському державному університеті внутрішніх справ (далі - Університет). Положення розроблено відповідно до чинних Законів України: «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» та нормативно-розпорядчих документів Міністерства освіти і науки України.

2. Основною метою протидії булінгу є створення безпечного освітнього середовища, психологічне, фізичне, економічне забезпечення та підвищення ефективності освітнього процесу Університету, формування негативного ставлення до булінгу, захист психологічного здоров'я і соціального благополуччя всіх учасників освітнього процесу.

3. Положення розроблено з метою забезпечення рівних можливостей щодо реалізації прав і свобод учасників освітнього процесу, підтримання в Університеті вільного від булінгу (цькування), дискримінації, сексуальних домагань, принижень честі та гідності особи, та інших проявів неетичної поведінки, формування негативного ставлення до булінгу (цькування).

4. Головними завданнями є ознайомлення здобувачів освіти з поняттям «булінг», його видами та проявами; навчання конструктивним формам спілкування, поведінковим реакціям; уникнення деструктивних елементів у поведінці; творче вирішення конфліктних ситуацій; розвиток адекватного рівня самооцінки й самоконтролю; формування навичок саморегуляції; підвищення рівня самосвідомості.

5. Положення є обов'язковим для ознайомлення та виконання науково-педагогічними працівниками та здобувачами вищої освіти Університету.

6. Відповідно Закону України «Про вищу освіту» кожен має право на якісну та доступну вищу освіту. Право на освіту гарантується незалежно від віку, громадянства, місця проживання, статі, кольору шкіри, соціального і майнового стану, національності, мови походження, стану здоров'я, ставлення до релігії, наявності судимості, а також від інших обставин.

7. Термін дії Положення становить 5 років з дня введення в дію наказом ректора Дніпровського державного університету внутрішніх справ.

8. Робота щодо протидії булінгу (цькування) базується на таких нормативно-правових актах:

- Конституція України;
- Закон України «Про освіту»;
- Закон України від 18.12.2018 р. № 2657-VIII «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)»;
- Сімейний Кодекс України;
- Кодекс України про адміністративні правопорушення;
- Лист МОН України від 29.12.2018 року № 1/9-790 «Щодо організації роботи у закладах освіти з питань запобігання і протидії домашньому насильству та булінгу»;
- Лист МОН України від 29.01.2019 року № 1/11-881 «Рекомендації для закладів освіти щодо застосування норм Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» від 18 грудня 2018 року № 2657-VIII»;
- Наказ Міністерства освіти і науки України від 28.12.2019 року № 1646 «Деякі питання реагування на випадки булінгу (цькування) та застосування заходів виховного впливу в закладах освіти» (zareestrovano v Ministerstvi yustitsii Ukraini 03 lyotogo 2020 r. za № 111/34394).

II. ЗАСТОСОВАНА ТЕРМІНОЛОГІЯ

У даному Положенні застосовано терміни в наступних значеннях:

1. *Булінг (цькування)* – діяння (дії або бездіяльність) учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю.

2. *Кривдник* – учасник освітнього процесу, який вчинив булінг (цькування) щодо іншого учасника освітнього процесу.

3. *Потерпілий (жертва булінгу)* – учасник освітнього процесу, щодо якої було вчинено булінг (цькування).

4. *Спостерігачі* – свідки та (або) безпосередні очевидці випадку булінгу (цькування).

5. *Сторони булінгу (цькування)* – безпосередні учасники випадку: кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності).

6. *Економічне насильство* – форма насильства, що включає умисне позбавлення їжі, одягу, іншого майна, коштів чи документів або можливості користуватися ними, перешкоджання в отриманні необхідних послуг, примушування до безоплатної праці, інші правопорушення економічного характеру.

7. *Психологічне насильство* – форма насильства, що включає словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження, переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи, якщо такі дії або бездіяльність викликали у постраждалої особи побоювання за свою безпеку чи безпеку третіх осіб, спричинили емоційну невпевненість, нездатність захистити себе або завдали шкоди психічному здоров'ю особи.

8. *Сексуальні домагання* – дії сексуального характеру, виражені словесно (погрози, залякування, непристойні зауваження) або фізично (доторкання, поплескування), що принижують чи ображають осіб, які перебувають у відносинах освітнього, трудового, службового, матеріального чи іншого підпорядкування.

9. *Фізичне насильство* – форма насильства, що включає ляпаси, стусани, штовхання, щипання, кусання, а також незаконне позбавлення волі, нанесення побоїв, мордування, заподіяння тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості, залишення в небезпеці, ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані, заподіяння смерті, вчинення інших правопорушень насильницького характеру.

10. *Кібербулінг* – форма насильства, що вчиняється за допомогою електронних засобів комунікації.

11. *Протидія насильству* – система заходів, що здійснюються керівництвом закладу вищої освіти, а також іншими учасниками освітнього процесу, та спрямовані на припинення насильства, надання допомоги та захисту Постраждалій особі, а також на належне розслідування випадків насильства.

ІІІ. ФОРМИ, ОЗНАКИ ТА ПРОЯВИ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ)

1. До булінгу (цькування) в Університеті належать випадки, які відбуваються безпосередньо в приміщеннях Університету та на прилеглих територіях (включно з навчальними приміщеннями, приміщеннями для занять спортом, проведення заходів, коридорами, роздягальнями, вбиральнями, душовими кімнатами, їдальнею тощо) та (або) за межами закладу освіти під час заходів, передбачених освітньою програмою, планом роботи закладу вищої освіти та інших освітніх заходів, що організуються за згодою керівника закладу освіти, в тому числі дорогою до (із) закладу освіти.

2. Ознаками булінгу (цькування) є систематичне вчинення учасниками освітнього процесу діянь стосовно особи та (або) такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, в тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, а саме:

- умисне позбавлення їжі, одягу, коштів, документів, іншого майна або можливості користуватися ними, перешкоджання в отриманні освітніх послуг, примушування до праці та інші правопорушення економічного характеру;
- словесні образи, погрози, у тому числі щодо третіх осіб, приниження переслідування, залякування, інші діяння, спрямовані на обмеження волевиявлення особи;
- будь-яка форма небажаної вербальної, невербальної чи фізичної поведінки сексуального характеру, зокрема принизливі погляди, жести, образливі рухи тіла, образи, жарти, поширення образливих чуток;
- будь-яка форма небажаної фізичної поведінки, зокрема ляпаси, штовхання, щипання, кусання, завдання ударів;
- інші правопорушення насильницького характеру.

3. Можна визначити такі форми булінгу:

3.1. Фізичний булінг – умисні поштовхи, удари, стусани, побої, нанесення інших тілесних ушкоджень, різного виду знущання, образливі жести або дії, пошкодження особистих речей та інші дії з майном (крадіжка, грабіж, ховання особистих речей жертви), фізичні приниження та ін.

3.2. Сексуальний булінг є підвидом фізичного та означає дії сексуального характеру. Його важко розпізнати, тому що жертва сексуального булінгу замикається в собі, відмовляється надавати будь-яку інформацію, може спостерігатись суїцидальна поведінка.

3.3. Психологічний булінг – насильство, пов'язане з дією на психіку, що завдає психологічного травмування шляхом словесних образ або погроз, переслідування, залякування, якими навмисно заподіюється емоційна невпевненість жертви. До цієї форми можна віднести:

- вербальний булінг: образливе звернення до жертви, обзивання, поширення образливих чуток, словесне приниження, бойкот та ігнорування, залякування, використання агресивних жестів та інтонацій голосу для примушування жертви до здійснення певних дій, систематичні кепкування з будь-якого приводу;

- кібербулінг – новітній спосіб знущання з використанням електронних засобів комунікації, який включає приниження та цькування за допомогою мобільних телефонів, гаджетів, Інтернету, соціальних мереж.

4. Проявами, які можуть бути підставами для підозри в наявності випадку булінгу (цькування) учасника освітнього процесу у закладах вищої освіти, є:

- замкнутість, тривожність, страх або, навпаки, демонстрація повної відсутності страху, ризикована, зухвала поведінка;
- неврівноважена поведінка;
- агресивність, напади люті, схильність до руйнації, нищення, насильства;

- різка зміна звичної поведінки;
- уповільнене мислення, знижена здатність до навчання;
- відлюдкуватість, уникнення спілкування;
- занижена самооцінка, наявність почуття провини;
- поява швидкої втомлюваності, зниженої спроможності до концентрації уваги;
- демонстрація страху перед появою інших учасників освітнього процесу;
- схильність до пропуску навчальних занять;
- відмова відвідувати заклад освіти з посиланням на погане самопочуття;
- депресивні стани;
- аутоагресія (самоушкодження);
- суїцидальні прояви;
- явні фізичні ушкодження та (або) ознаки поганого самопочуття (нудота, головний біль, квалість тощо);
- намагання приховати травми та обставини їх отримання;
- скарги здобувача освіти на біль та (або) погане самопочуття;
- висловлювання, прізвиська, жарти, погрози, поширення чуток сексуального (інтимного) характеру або інших відомостей, які особа бажає зберегти в таємниці;
- пошкодження чи зникнення особистих речей; вимагання особистих речей, їжі, грошей;
- наявність фото-, відео- та аудіоматеріалів фізичних або психологічних знущань, сексуального (інтимного) змісту;
- ізоляція, виключення з групи, небажання інших учасників освітнього процесу спілкуватися.

5. Типовими ознаками булінгу (цькування) є:

- систематичність (повторюваність) діяння;
- наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності);
- дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

IV. ПРАВА, ОБОВ'ЯЗКИ ТА ПОРЯДОК РОБОТИ КОМІСІЇ З РОЗГЛЯДУ ВИПАДКУ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЯ)

4.1. Метою діяльності комісії є припинення випадку булінгу (цькування) в Університеті; створення сприятливих умов для подальшого здобуття освіти навчальній групі, де стався випадок булінгу (цькування); з'ясування причин, які призвели до випадку булінгу (цькування), та вжиття заходів для усунення таких причин; оцінка потреб сторін булінгу (цькування) в соціальних і психолого-педагогічних послугах та забезпечення таких послуг.

4.2. Діяльність комісії здійснюється на принципах:

- законності;

- верховенства права;
- поваги та дотримання прав і свобод людини;
- неупередженого ставлення до сторін булінгу (цькування);
- відкритості та прозорості;
- конфіденційності та захисту персональних даних;
- невідкладного реагування;
- комплексного підходу до розгляду випадку булінгу (цькування);
- нетерпимості до булінгу (цькування) та визнання його суспільної небезпеки.

Комісія у своїй діяльності забезпечує дотримання вимог Законів України «Про інформацію», «Про захист персональних даних».

4.3. До завдань комісії належать:

- збір інформації щодо обставин випадку булінгу (цькування), зокрема пояснень сторін булінгу (цькування), батьків або інших законних представників неповнолітніх сторін булінгу (цькування); висновків психолога та соціального педагога (за наявності) закладу освіти; експертних висновків (за наявності), якщо у результаті вчинення булінгу (цькування) була завдана шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого; інформації, збереженої на технічних засобах чи засобах електронної комунікації (Інтернет, соціальні мережі, повідомлення тощо); іншої інформації, яка має значення для об'єктивного розгляду заяви;

- розгляд та аналіз зібраних матеріалів щодо обставин випадку булінгу (цькування) та прийняття рішення про наявність/відсутність обставин, що обґрунтовують інформацію, зазначену в заяві.

У разі прийняття рішення комісією про наявність обставин, що обґрунтовують інформацію, зазначену в заяві, до завдань комісії також належать:

- оцінка потреб сторін булінгу (цькування) в отриманні соціальних і психологічних послуг та забезпечення таких послуг;

- визначення причин булінгу (цькування) та необхідних заходів для усунення таких причин;

- визначення заходів виховного впливу щодо сторін булінгу (цькування) у групі (класі), де стався випадок булінгу (цькування);

- моніторинг ефективності соціальних та психологічних послуг, заходів із усунення причин булінгу (цькування), заходів виховного впливу та коригування (за потреби) відповідних послуг та заходів;

- надання рекомендацій для науково-педагогічних працівників закладу освіти щодо доцільних методів здійснення освітнього процесу та інших заходів із неповнолітніми сторонами булінгу (цькування), їхніми батьками або іншими законними представниками;

- надання рекомендацій для батьків або інших законних представників неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування).

4.4. Формою роботи Комісії є засідання, які проводяться в разі потреби. Дату, час і місце проведення засідання комісії визначає її голова.

4.5. Засідання Комісії є правомочним у разі участі в ньому не менш як

двох третин її складу.

4.6. Секретар Комісії в день, що передує дню засідання комісії, повідомляє членів Комісії, а також заявника та інших зацікавлених осіб про порядок денний запланованого засідання, дату, час і місце його проведення, а також надає/надсилає членам Комісії та зазначеним особам необхідні матеріали в електронному або паперовому вигляді.

4.7. Рішення з питань, що розглядаються на засіданні Комісії, приймаються шляхом відкритого голосування більшістю голосів від затвердженого складу Комісії. У разі рівного розподілу голосів голос голови Комісії є вирішальним.

4.8. Під час проведення засідання Комісії секретар веде протокол засідання за формою згідно з додатком до цього Положення.

4.9. Особи, залучені до участі в засіданні Комісії, зобов'язані дотримуватись принципів діяльності Комісії, зокрема не розголошувати стороннім особам відомості, що стали їм відомі у зв'язку з участю у роботі Комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб.

Особи, залучені до участі в засіданні Комісії, під час засідання мають право:

- ознайомлюватися з матеріалами, поданими на розгляд Комісії;
- ставити питання по суті розгляду;
- подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються.

4.10. Голова Комісії доводить до відома учасників освітнього процесу рішення Комісії згідно із протоколом засідання та здійснює контроль за їхнім виконанням.

4.11. Строк розгляду Комісією заяви або повідомлення про випадок булінгу (цькування) та виконання нею своїх завдань не має перевищувати десяти робочих днів із дня отримання заяви або повідомлення керівником закладу вищої освіти.

4.12. Склад Комісії затверджує наказом ректора Університету. Комісія виконує свої обов'язки на постійній основі. Склад Комісії формується з урахуванням основних завдань Комісії.

Комісія складається з голови, секретаря та не менше ніж п'яти її членів.

До участі в засіданні Комісії за згодою залучаються батьки або інші законні представники неповнолітніх сторін булінгу (цькування), а також можуть залучатися сторони булінгу (цькування), представники інших суб'єктів реагування на випадки булінгу (цькування) в закладах освіти.

Головою Комісії є перший проректор Університету. Голова Комісії організовує її роботу і відповідає за виконання покладених на Комісію завдань, головує на її засіданнях та визначає перелік питань, що підлягають розгляду. У разі відсутності голови Комісії його обов'язки виконує заступник голови Комісії.

У разі відсутності голови Комісії та заступника голови Комісії обов'язки голови Комісії виконує один із членів Комісії, який обирається комісією за поданням її секретаря.

У разі відсутності секретаря Комісії його обов'язки виконує один із членів Комісії, який обирається за поданням голови Комісії або заступника голови Комісії.

Секретар Комісії забезпечує підготовку проведення засідань Комісії та матеріалів, що підлягають розгляду на засіданнях Комісії, ведення протоколу засідань Комісії.

4.13. Член Комісії має право:

- ознайомлюватися з матеріалами, що стосуються випадку булінгу (цькування), брати участь у їх перевірці;
- подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються;
- брати участь у прийнятті рішення шляхом голосування;
- висловлювати окрему думку усно або письмово;
- вносити пропозиції до порядку денного засідання Комісії.

4.14. Член Комісії зобов'язаний:

- особисто брати участь у роботі Комісії;
- не розголошувати стороннім особам відомості, що стали йому відомі у зв'язку з участю у роботі Комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб;
- виконувати в межах, передбачених законодавством та посадовими обов'язками, доручення голови Комісії;
- брати участь у голосуванні.

V. ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЯ БУЛІНГУ (ЦЬКУВАННЮ)

Запобігання насильству в Університеті здійснюється шляхом реалізації наступних стратегій:

1. Інформування.

Відповідно до статті 30 «Прозорість та інформаційна відкритість закладу освіти» Закону України «Про освіту» Університет надає на своєму веб-сайті відкритий доступ до такої інформації та документів:

Правила поведінки здобувача освіти в закладі освіти (додаток 1);

Порядок подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки булінгу (цькування) в університеті (додаток 2);

Порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі освіти та відповідальність осіб, причетних до булінгу (цькування) (додаток 3);

2. Виявлення.

Виявлення проводиться періодично в процесі моніторингу, зміст і засоби якого кожен структурний підрозділ Університету визначає самостійно відповідно до ситуації. Опитування учасників освітнього процесу проводиться анонімно. Контроль за проведенням даного моніторингу покладено на заступників деканів факультетів/заступників директорів інститутів.

Формування готовності усіх учасників освітнього процесу негайно повідомляти та реагувати на випадки насильства в Університеті.

VI. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Положення набуває чинності з дати його затвердження Вченою радою Дніпровського державного університету внутрішніх справ.

2. Зміни, доповнення до положення та виклад його в новій редакції вноситься за погодженням з Вченою радою університету.

**Завідувач відділення
психологічного забезпечення ВКЗ**

Сергій ВИШНЕВСЬКИЙ

**ПОГОДЖЕНО
Перший проректор**

Ігор МАГДАЛІНА

Права та обов'язки здобувачів освіти в контексті протидії насильству

Відповідно до статі 53 Закону України «Про освіту» та статті 62 Закону України «Про вищу освіту», здобувачі освіти *мають право* на:

- повагу людської честі та гідності;
- захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, булінгу (цькування), дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти;
- отримання соціальних та психолого-педагогічних послуг як особа, яка постраждала від булінгу (цькування), стала його свідком або вчинила булінг (цькування);

Здобувачі освіти зобов'язані:

- поважати честь, гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм поведінки;
- відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я та здоров'я оточуючих, довкілля;
- дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку закладу вищої освіти;
- повідомляти керівництво закладу вищої освіти про факти булінгу (цькування) стосовно здобувачів освіти, педагогічних, науково-педагогічних, наукових працівників, інших осіб, які залучаються до освітнього процесу, свідком яких вони були особисто або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб.

Здобувачі освіти мають також інші права та обов'язки, передбачені законодавством та установчими документами університету.

Порядок
подання та розгляду (з дотриманням конфіденційності) заяв про випадки
булінгу (цькування) в Дніпровському державному університеті
внутрішніх справ

Загальні питання:

1. Цей Порядок розроблено відповідно до Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)».

2. Цей Порядок визначає процедуру подання та розгляду заяв про випадки булінгу (цькування).

3. Заявниками можуть бути здобувачі освіти, їх батьки/законні представники, працівники та науково-педагогічні/педагогічні працівники університету й інші особи.

4. Заявник забезпечує достовірність та повноту наданої інформації.

Подання заяви про випадки булінгу (цькування):

1. Здобувачі освіти, працівники, батьки та інші учасники освітнього процесу, яким стало відомо про випадки булінгу (цькування), учасниками або свідками якого стали, або підозрюють його вчинення по відношенню до інших осіб за зовнішніми ознаками, або про які отримали достовірну інформацію від інших осіб зобов'язані повідомляти проректорові університету, відповідальному за напрямок кадрового забезпечення.

2. Розгляд та неупереджене з'ясування обставин випадків булінгу (цькування) здійснюється відповідно до поданих заявниками заяв про випадки булінгу (цькування) (далі – Заява (додаток 5)).

3. Заяви, що надійшли на електронну пошту університету отримує відповідальна особа, яка зобов'язана терміново повідомити про факт булінгу (цькування) проректора університету, відповідального за напрямок кадрового забезпечення.

4. Прийом та реєстрацію поданих заяв здійснює відповідальна особа, а в разі її відсутності – особисто проректор університету, відповідальний за напрямок кадрового забезпечення.

5. Заяви реєструються в окремому Журналі реєстрації заяв про випадки булінгу (цькування) (додаток 6).

6. Форма та примірний зміст Заяви оприлюднюється на офіційному веб-сайті закладу (додаток 5).

7. Датою подання заяв є дата їх прийняття.

8. Розгляд Заяв здійснює проректор університету, відповідальний за напрям кадрового забезпечення з дотриманням конфіденційності.

Відповідальна особа:

1. Відповідальна особа призначається наказом ректора університету.

2. До функцій відповідальної особи відноситься прийом та реєстрація заяв, повідомлення про факт булінгу (цькування) в закладі проректорові університету, відповідальному за напрям кадрового забезпечення.

3. Інформація про відповідальну особу та її контактний телефон оприлюднюється на офіційному веб-сайті закладу.

Комісія з розгляду випадків булінгу (цькування)

1. За результатами розгляду заяви ректор університету видає рішення про проведення розслідування випадків булінгу (цькування) із визначенням уповноважених осіб.

2. З метою розслідування випадків булінгу (цькування) уповноважені особи мають право вимагати письмові пояснення та матеріали у сторін.

3. Для прийняття рішення за результатами розслідування ректор університету створює комісію з розгляду випадків булінгу (цькування) (далі – Комісія) та скликає засідання.

4. Комісія створюється наказом ректора університету.

5. До складу комісії можуть входити науково-педагогічні/педагогічні працівники (у тому числі психолог, соціальний педагог), батьки постраждалого та булера, ректор університету, проректор, відповідальний за напрямок кадрового забезпечення закладу та інші зацікавлені особи.

6. Комісія у своїй діяльності керується законодавством України та іншими нормативними актами.

7. Якщо Комісія визначила, що це був булінг (цькування), а не одноразовий конфлікт чи сварка, тобто відповідні дії носять систематичний характер, то проректор університету, відповідальний за напрям кадрового забезпечення, зобов'язаний повідомити уповноважені органи Національної поліції України (ювенальна поліція) та службу у справах дітей.

8. У разі, якщо Комісія не кваліфікує випадок як булінг (цькування), а постраждалий не згодний з цим, то він може одразу звернутись до органів Національної поліції України із заявою, про що проректор університету, відповідальний за напрямок кадрового забезпечення університету має повідомити постраждалого.

9. Рішення Комісії приймаються більшістю її членів та реєструються в окремому Журналі реєстрації рішень комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) (додаток 7), зберігаються в паперовому вигляді з оригіналами підписів всіх членів Комісії.

10. Потерпілий чи його/її представник можуть звертатися відразу до уповноважених органів Національної поліції України та служби у справах дітей з повідомленням про випадки булінгу (цькування).

11. Батьки зобов'язані виконувати рішення та рекомендації Комісії.

Терміни подання та розгляду Заяв:

1. Заявники зобов'язані терміново повідомляти керівнику закладу про випадки булінгу (цькування), а також подати Заяву.

2. Рішення про проведення розслідування із визначенням уповноважених осіб видається протягом 1 робочого дня з дати подання Заяви.

3. Розслідування випадків булінгу (цькування) уповноваженими особами здійснюється протягом 3 робочих днів з дати видання рішення про проведення розслідування.

4. За результатами розслідування протягом 1 робочого дня створюється Комісія та призначається її засідання на визначену дату, але не пізніше, чим через 3 робочих дні після створення Комісії.

5. Проректор університету, відповідальний за напрям кадрового забезпечення, зобов'язаний повідомити уповноважені органи Національної поліції України (ювенальна поліція) та службу у справах дітей про кваліфікований Комісією випадок булінгу (цькування) протягом одного дня.

Порядок
реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в Дніпровському
державному університеті внутрішніх справ та відповідальність осіб,
причетних до булінгу (цькування):

1. У день подання заяви видається наказ по закладу освіти про проведення розслідування із визначенням уповноважених осіб.

2. Створюється комісія з розгляду випадків булінгу (цькування) (далі – Комісія) зі складу науково-педагогічних/педагогічних працівників (у тому числі психолог, соціальний педагог), батьків постраждалого та булера, проректора, відповідального за напрям кадрового забезпечення, та скликається засідання (протокол засідання комісії (додаток 4).

3. Комісія протягом 10 днів проводить розслідування та приймає відповідне рішення:

- якщо Комісія визнає, що це був булінг (цькування), а не одноразовий конфлікт чи сварка, тобто відповідні дії носять системний характер, про це повідомляються уповноважені підрозділи органів Національної поліції України (ювенальна превенція) та служба у справах дітей;

- якщо Комісія не кваліфікує випадок як булінг (цькування), а постраждалий не згоден з цим, то він може одразу звернутись до органів Національної поліції України із заявою.

4. Рішення Комісії реєструються в окремому журналі (додаток 7), зберігаються в паперовому вигляді з оригіналами підписів усіх членів Комісії.

5. Кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), за наявності – спостерігачі зобов'язані виконувати рішення та рекомендації Комісії з розгляду випадків булінгу (цькування) в закладі освіти.

Реагування на доведені випадки булінгу (цькування)

1. На основі рішення Комісії з розгляду випадків булінгу (цькування), яка кваліфікувала випадок як булінг (цькування), а не одноразовий конфлікт чи сварка, тобто відповідні дії носять систематичний характер,

- проректор університету, відповідальний за напрямок кадрового забезпечення повідомляє уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України (ювенальна поліція) та службі у справах дітей про випадки булінгу (цькування) в закладі освіти;

- проректор університету, відповідальний за напрям кадрового забезпечення, контролює виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг, стали його свідками або постраждали від булінгу (цькування) (далі – Заходи).

2. Виконання Заходів контролює проректор університету, відповідальний за напрям кадрового забезпечення, у взаємодії з керівником психологічної служби університету.

3. З метою виконання заходів можна запроваджувати консультаційні години у практичного психолога, створювати скриньки довіри, оприлюднювати телефони довіри.

Відповідальність осіб причетних до булінгу (цькування)

1. Відповідальність за булінг (цькування) встановлена статтею 173 п. 4 Кодексу України про адміністративні правопорушення такого змісту: Стаття 173 п.4 «Булінг (цькування) учасника освітнього процесу».

Булінг (цькування), тобто діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого,

- тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, вчинене групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення,

- тягне за собою накладення штрафу від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

Діяння, передбачене частиною першою цієї статті, вчинене малолітніми або неповнолітніми особами віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років,

- тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

Діяння, передбачене частиною другою цієї статті, вчинене малолітньою або неповнолітньою особою віком від чотирнадцяти до шістнадцяти років,

- тягне за собою накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин.

Неповідомлення ректором закладу уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про випадки булінгу (цькування) учасника освітнього процесу

- тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням до двадцяти процентів заробітку.

ПРОТОКОЛ № _____
засідання комісії з розгляду випадків булінгу (цькування)

" ____ " _____ 202_ р.

Час _____ год _____ хв.

Підстава:

_____ (від кого і коли надійшла заява або повідомлення про випадок булінгу (цькування))

_____ (стислий зміст заяви або повідомлення)

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Присутні:

Члени комісії (__ осіб) згідно з наказом ДДУВС про склад комісії від ____ № ____

_____

Інші особи (_____ осіб):

_____

_____

СЛУХАЛИ:

I. Затвердження Порядку денного засідання:

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

II. Розгляд питань Порядку денного засідання

_____

_____

III. Ухвалили рішення про потреби сторін булінгу (цькування) в соціальних та психолого-педагогічних послугах

(опис відповідних послуг та відповідальні за їх надання) заходи для усунення причин булінгу (цькування)

(опис заходів та відповідальні за їх виконання) заходи виховного впливу щодо сторін булінгу (цькування)

(опис заходів та відповідальні за їх виконання)

Рекомендації для науково-педагогічних (педагогічних) працівників закладу вищої освіти щодо доцільних методів здійснення освітнього процесу та інших заходів з малолітніми чи неповнолітніми сторонами булінгу (цькування), їхніми батьками або іншими законними представниками

(опис рекомендацій і суб'єктів призначення цих рекомендацій) рекомендації для батьків або інших законних представників малолітньої чи неповнолітньої особи, яка стала стороною булінгу (цькування)

(опис рекомендацій і суб'єктів призначення цих рекомендацій)

Голова комісії _____

Секретар комісії _____

Ректорові
Дніпровського державного
університету внутрішніх справ
полковнику поліції
Олександр МОРГУНОВУ

(ІПБ заявника)

(адреса проживання)

(контактний телефон)

ЗАЯВА

Зміст заяви викладається довільно.

В заяві повідомляється про випадки булінгу (цькування), а саме обставини, місце, час та яким чином здійснювався булінг (цькування).

Вказуються відомості про потерпілого (жертву булінгу), кривдника (булера), спостерігачів (за наявності).

(дата)

(підпис)